Sinonimi: Salvia chromatica et papillosa Hoffmg. — Salvia cretica L. — Salvia grandiflora Ten. — Salvia major et minor Gmel.

Narodni nazivi: divlji kuš — kadilja — kaloper — krastatica — kuš — ljekovita kadulja — ljekovita slavulja — nemački kaloper — pelim — pitomi pelin — prava kadulja — slavulja — vrtni žajbel — žajbel — žalfija.

{rokbox title=|Kadulja| }images/stories/ljekovitobilje/132-kadulja.jpg{/rokbox}

Opis biljke: kadulja je višegodišnji mali grm, visine do 50 cm, s drvenastom stabljikom i jakim korijenom. Donji dijelovi stabljike su drvenasti, a gornji zeljasti. Čvrsti su listovi uski, eliptični, sitno narovašeni i na dugoj peteljci naspramno poredani na stabljici. Čitava je biljka pokrivena gustim dlakama te je zato sivo-zelene boje. Ljubičasti cvjetovi razvijaju se na vrhu ogranka u prividnim klasovima.

{rokbox title=|Kadulja| }images/stories/ljekovitobilje/132-kadulja2.jpg{/rokbox}

Miris i okus: miris listova je poput kamfora, balzamičan i aromatičan, a okus je trpak, mirisan i pomalo gorak.

Vrijeme cvatnje: lipanj, srpanj, a i ranije, u svibnju.

Kadulja se u velikom mnoštvu pojavljuje na kršu našeg čitavog obalnog područja, a zalazi duboko i u unutrašnjost krša. Od biljaka koje rastu na našem kršu, kadulja je vrlo važan stanovnik, jer je vrlo otporna na dugotrajne suše koje vladaju na tom području, a svojim korijenom sprečava eroziju ionako mršavog i plitkog zemljišta kraškog područja. Prema tome, kadulja se prilikom sabiranja ne smije čupati s korijenom, jer se na taj način ogoljuje krš pa je treba čuvati i racionalno sabirati jer kadulja stvara osnove za pošumljavanje. U sjevernim područjima kadulja se može uzgajati i u vrtu, no osjetljiva je na niske temperature i mraz.

Originalni opis staništa u ovoj knjizi ne odgovara našim prilikama. Autor spominje kadulju kao biljku koja se mnogo uzgaja u vrtovima, jer je on obrađuje u klimatskim prilikama Austrije i Njemačke, gdje kadulja uopće nije udomaćena. (Ljekovito bilje i njegova upotreba, Richard Willfort)

Ljekoviti dijelovi biljke: listovi (Folia Salviae) sabiru se poslije cvatnje tako da se prirežu jednogodišnji izboji stabljike te se s njih skine list i stavi na sušenje na prozračno mjesto u hladu. List kadulje poslije sušenja mora biti potpuno čist, bez vršnih dijelova stabljike i bez ikakvih drugih primjesa. Čišćenje kaduljinog lista u većim količinama obavija se naročitim strojevima za čišćenje. Od otpadaka poslije čišćenja kaduljinog lista, kao i od čitave biljke, dobiva se destilacijom kadulfino ulje (Oleum Salviae).

Ljekovite i djelotvorne tvari: kadulja sadrži eterično ulje, salviol, salven, tion, pinen, cineol, borneol, kamfor, tanin, gorke tvari, bjelančevinu, škrob, gumu, ljepljive pobliže neistražene tvari, zatim kalcijev oksalat, soli fosforne kiseline, kalijeve i kalcijeve soli.

Ljekovito djelovanje: u službenoj su upotrebi listovi kadulje.

Kadulja je još u starom vijeku uživala vrlo visoki ugled kao ljekovita biljka. U ranom srednjem vijeku kadulju su monasi prenijeli u sjeverna područja, te se iz samostanskih vrtova brzo proširila i u najudaljenije seljačke vrtove. O njezinoj obljubljenosti i ugledu kao ljekovite biljke govori činjenica da je oko 1680. g. bila izdana knjiga od 400 stranica koja je opisivala samo ljekovitost kadulje. Moderna je medicina svojim kemijskim sredstvima potisnula kadulju, koja bi uistinu zaslužila zapaženo mjesto u svakom kućnom vrtu. Hieronymus Bock, često citirani stručnjak za ljekovite biljke, u svom je djelu pripisivao kadulji veliko priznanje i riječima koje još i danas imaju punu vrijednost: "Od svih grmova jedva da postoji raslina iznad kadulje, jer ona služi kao lijek siromašnima i bogatima. To je biljka zbog koje ne treba putovati u Veneciju, jeftinije je zasaditi je u vrtovima."

Od ljekovitih tvari kadulje treba u prvom redu navesti žućkasto-zeleno eterično ulje, smolu i tanin. Kadulja je u prvom redu lijek za reguliranje znojenja; kod osoba koje se jako znoje, ona sprečava znojenje, a kod onih koji se malo znoje, pospješnje znojenje. Čaj od kadulje - 1 čajna žlica za 1 šalicu čajnog oparka - nije samo vrlo dobro prirodno sredstvo kod prekomjernog znojenja u danima puberteta i u prelaznom dobu kod žena, kadulja je i jedno od najboljih sredstava protiv noćnog znojenja tuberkuloznih bolesnika.

Kadulja djeluje na čišćenje krvi, pospješuje izlučivanje sluzi iz organa za disanje, djeluje i na izlučivanje sluzi iz želuca, pa bolesnik ponovo dobiva izgubljeni apetit. Kod šećerne bolesti najtoplije se preporuča mješavina jednakih dijelova kadulje i stolisnika (br. 1). Kadulja ne samo da djeluje protiv upala, nego i liječi sve upale crijeva, želuca. jetre, žuči i mokraćnih putova. Čajem od kadulje liječi se bijeli cvijet ispiranjem.

Čaj od kadulje izvanredno je sredstvo za grgljanje kod katara grla i ždrijela, kod upale krajnika i sluznice u usnoj šupljini.

Kadulja se upotrebljava kod raznih znakova oboljenja izmjene tvari, utječe na liječenje reumatizma i gihta, a ne manje i čitavog niza nervoznih smetnji koje prate ova oboljenja.

Čaj od kadulje je vrlo važan za majke koje doje, jer povećano uživanje čaja kod odbijanja djece od majčinog mlijeka umanjuje izlučivanje mlijeka. Uživanjem čaja od kadulje može se, pod stanovitim uvjelima, otkloniti sklonost pobačaju.

Iz starih bilinarskih knjiga i pučke medicine:

Listovi kadulje, kuhani u vinu, daju napitak za oboljele od tuberkuloze pluća. nadalje to piće umiruje probadanje u križima, jača živce kod drhtanja, kapi, grča i padavice. Taj pripravak upotrebljava se, dodatno, kod navedene bolesti i za masažu.

Kadulja je dobra protiv rana svakakvih vrsta i protiv uboda insekata, te čisti znojne čireve.

Svježim listovima kadulje trljaju se zubi i zubno meso da ih se održi čistim i zdravim.

Ako parom od uvarka kadulje parimo mokraćne organe, to djeluje povoljno kod boležljivog zadržavanja mokraće, te kod bolnog mokrenja. Kadulja, stavljena u crveno vino, jedno je od

najboljih sredstava za pranje nečistih i gnojnih rana.

Kupelji s kaduljinim čajem, i to nekoliko puta dnevno, liječe kraste i ekceme. Kod upale zubnog mesa treba žvakati 4 - 5 puta dnevno svježe listove kadulje, zadržati ih neko vrijeme da djeluju na oboljelo mjesto, a zatim ispljunuti. Kod prekomjerne sluzi svake vrste grglja se i pije čaj od mješavine kadulje, kamilice (br. 89) i poljske preslice (br. 55). Listovi kadulje smatrani su kao sredstvo za pospješenje probave pa se ranije prah od listova mnogo miješao u jelo.

Napomena: znatno je slabijeg djelovanja:

1) SALVIA PRATENSIS L — livadni kuš

{rokbox title=|Livadni kuš| }images/stories/ljekovitobilje/132-kadulja3.jpg{/rokbox}

Narodni nazivi: divlja kadulja — divlja žalfija — ivanovo zelje — kuš — livadna kadulja — livadnjak — prošenica — ranjenik — salvac — travniška kadulja — traunski žajbel — žalfija poljska.

{rokbox title=|Livadni kuš| }images/stories/ljekovitobilje/132-kadulja4.jpg{/rokbox}
Livadna ili divlja kadulja općenito je poznata te uspijeva gotovo na svim livadama i pašnjacima. Od te biljke sabiru se listovi i cvjetovi. Ako imate listove od prave kadulje, tada uopće nije potrebno uzimati livadni kuš. Naprotiv, daleki srodnik kadulji iz porodice usnjača - (Labiatae) vrlo je vrijedna ljekovita biljka:

2) TEUCRIUM SCORDIOIDES SCHREB. — lukovina

Sinonimi: Teucrium scordium Brot. — Teucrium scordium v. brevitolium Uechtr.

{rokbox title=|Lukovina| }images/stories/ljekovitobilje/132-kadulja5.jpg{/rokbox}
Narodni nazivi: češnjačak — lukovac — macina trava — mali dubačac.

{rokbox title=|Lukovina| }images/stories/ljekovitobilje/132-kadulja6.jpg{/rokbox}
Opis biljke: biljka naraste oko 40 do 50 cm u visinu, ima četverokutastu stabljiku koja je runasto-dlakava. Listovi su vrlo slični listovima livadnog kuša, rubovi listova su pilasto nazubljeni, a lisna je ploška više ili manje naborana. Cvjetovi su skupljeni u prividni grozdasti cvat, a cvjetni vjenčić je blijedo-zelenkasto-žut i slabo obrastao dlakama.

Od ljekovitih i djelotvornih tvari, koje biljka sadrži, dosada su poznati: eterično ulje, skordein i mnogo tanina i gorkih tvari.

Ljekovito djelovanje: lukovina je izvanredna ljekovita biljka za sva oboljenja pluća pa se s uspjehom primjenjuje i kod tuberkuloze pluća. Leclerc je bio oduševljeni pristalica te ljekovite biljke te je pisao o dobrim uspjesima primjene te biljke u jednom staračkom domu. Lukovina zaslužuje veću pažnju i upotrebu!

Ovdje može biti Vaša reklama